

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Sacramentis. In qua Tractatibus decem de Sacramentis in genere, tum
speciatim, videlicet de Baptismo, Confirmatione, Eucharistia spectata vt
Sacramento, & vt sacrificio: de Pœnitentia, de Suffragiis, Indulgentiis, &
Iubilo, de Bulla Cruciat, de Extrema-vnctione, & demum de Ordinis
Sacramento ...

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

De forma Sacramenti pœnitentiæ. 5

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76649](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76649)

Valo. dub. 3. Suar. disp. 18. sect. 5. colligitur, actum externum confessionis, & satisfactionis ex parte penitentis, & absolutionem ex parte Sacerdotis esse Sacramentum tantum: quia non significatur, & tamen significat dolorem cordis, vel remissionem peccati: ipsam vero remissionem peccati media gratia habituali factam esse rem tantum huius Sacramenti: quia significatur per absolutionem Sacerdotis; nihil tamen significat. Denique ipsam contritionem esse rem, & Sacramentum simul: quia significatur per confessionem penitentis, & significat remissionem culpæ. Nam contritio cordis facta sensibilis per confessionem, adiuvente forma absolutionis, sicut eleuatur ad conferendam gratiam, ita efficitur signum remissionis culpæ.

17. Superest dicendum de Sacramenti penitentiae necessitate. Et quidem esse necessarium necessitate præcepti diuini, constat ex Trident. sess. 14. cap. 6. colligiturque ex illo Ioan. 20. Quorum remisistis peccata, &c. quo loci datur Sacerdotibus facultas remittendi peccata, & simul ea retinendi: retinent autem, dum remittunt. Necessitate mediæ in re susceptum necessarium non est, siquidem contritio charitate firmata gratiam obtinere potest, antequam Sacramentum Penitentiae recipias, uti definitur à Trident. sess. 6. c. 14. & sess. 14. c. 4. Bene tamen in re, vel in voto: quia nulla alia via, quam Sacramentum in re susceptum, vel voto illius iustificari potest. Votum autem Sacramenti in dilectione Dei super omnia, contritioneque charitate formata continentur; non solum quia contritio imbibit in re propositum recipiendi Penitentiae Sacramentum, quatenus præceptum est; sed, quatenus est medium per se ex diuina institutione ordinatum in peccatorum remissionem: quod in aliorum præceptorum obseruatione non procedit. Etenim aliorum præceptorum obseruatio non est medium ex lege, & institutione diuina ordinatum ad gratiam remissionemque peccati per se concedendam, ideoque votum illius obseruationis, quod in contritione continetur, solum est votum rei præceptæ, non mediæ per se ad sanctificationem ordinari, eaque de causa nulla puri præcepti obseruatio est necessaria necessitate mediæ in re, vel in voto, ad iustificationem: secus est de voto Penitentiae: quæ per se est ad sanctificationem ordinata; ideoque est necessaria necessitate mediæ in re, vel in voto.

Quod si obicitur: Ante Penitentiae Sacramenti institutionem contritio non continebat votum Penitentiae; sed alique prædicto voto gratiam conferebat: ergo nec modo continet, cum eadem sit contritio, nec villo modo diuersa. Neganda est consequentia: nam contritio non continet votum seruandi tantum hoc, vel illud præceptum determinatum; sed continet votum seruandi quodcumque fuerit præceptum, cum autem Penitentiae Sacramentum nouiter fuerit præceptum, insuperque ex lege diuina constitutum medium per se ad iustificationem, contritio votum illius specialiter continet.

Ex quo fit necessitatem Sacramenti Penitentiae non ex natura rei; sed ex præcepto diuino ortum habere, ut tradit Henric. lib. 2. de Baptismo, c. 3. num. 3. Suar. tom. 3. in 3. part. disp. 69. art. 4. & disp. 31. sect. 1. concl. 1. & disp. 40. sect. 1. concl. 3. Poterat enim Christus Dominus hoc Sacramentum institueret, ut velle, & conueniens ad sanitatem animæ concedendam; non ut necessarium, & obligatorium.

PUNCTUM V.

De forma Sacramenti Penitentiae.

1. Forma huius Sacramenti necessario verba exposulat.
2. Verba sunt. Ego te absoluo, &c. Explicanturque.
3. Graue peccatum esset, si omiseres verbum illud, à peccatis: scilicet de signo, ab omnibus.
4. Mutatio essentialis in prædictis verbis contingit, si non imperatiuo modo; sed iudiciali, & deprecatiuo proferrantur.
5. Quem sensum prædicta verba. Absoluo te. habeant. Proponitur ratio dubitandi.
6. Explicatur verus sensus.
7. Est antiqua fuit opinio, hanc formam in absentem proferrari posse, iam contrarium definitum est.
8. Absolutio mortuorum presenti impendi debet, tametsi absente Sacerdote signa contritionis exhibuerit.
9. Qualiter absolutio, & conditionate verba prædicta proferrari debent.

1. Formam Sacramenti Penitentiae confici non posse nullo, aliisque signis, quam verbis a Sacerdote prolatis, colligitur aperte ex Concil. Florent. in decreto Eugen. affirmante omnia Sacramenta (excepto matrimonio, quod est regulariter verbis perficitur, interdum aliis signis conficitur) verbis, tanquam forma, perfici: & ex Trident. sess. 14. cap. 7. definiente, non solum verba necessaria esse; sed, quæ verba ne-

cessaria sint: & tradunt communiter Doctores aduersus Paludan. in 4. dist. 17. quest. 2. art. 1. Ioann. Medinam. Cod. de confess. tract. 2. quest. 15. §. Quartum dictum. Petrum de Soto lect. 11. de confess. ductos ex eo, quod sententia nuda, & scriptura profertur potest. Sed, quamuis id verum sit in iudiciis humanis, in quibus à iure verba non requiruntur essentialiter: at in hoc iudicio, cum omnis eius essentia ab institutione Christi promanauerit, ipsæque (sic declarante praxi, vsque Ecclesiae) statuerit, verba necessaria esse; efficitur sanè, nullis aliis signis formam concipi posse.

2. Verba autem formæ (inquit Trident. sess. 14. cap. 3.) eadem sunt: Ego te absoluo, &c. quibus de Ecclesia sanctæ more preces quædam laudabiliter adiunguntur, quæ ad ipsius tamen forme essentiam nequaquam spectant, neque ad ipsius Sacramenti administrationem sunt necessaria. Pronomen, ego, etsi videatur à Concilio tanquam necessarium requiri; at necessarium non est, ut in se exprimat: sufficienter enim in verbo, absoluo, exprimitur, ut ex communi sententia notauit Suar. de penitent. disp. 19. sect. 1. numer. 17. Valq. quest. 84. art. 3. dub. 4. Bonac. disp. 5. de Sacram. quest. 4. punct. 1. in princ. Alia verba, quæ prædictis expressis à Concilio coniunguntur, quæque illorum sensum complent, nempe, ab omnibus peccatis tuis, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti. videntur formæ essentialia esse, etsi à Concilio non fuerint expressa: tum, quia indicantur in illa particula, & tum, quia hæc non pertinent ad preces, & deprecationes, quas solum Concilium à necessariis formæ exclusit: quinimò pertinent ad completum sensum absolutionis. Aliis absolutio à peccatis, & sacramentalis, non haberet distinctam, & determinatam formam, quæque absolutioni cuiuslibet censuræ accommodari posset. Quod si dicas ex intentione Sacerdotis accommodari, ut eadem materialis forma, quæ absolutioni à peccatis designata est, deseruiat censuræ absolutionis: obstat quia formæ Sacramentorum non ex intentione ministri significationem determinatam sortiuntur; sed ex se, & Christi institutione. Si igitur ex se illa verba. Ego te absoluo. determinatè absolutionem à peccatis non significant, sed indifferenter sunt, tum peccatorum absolutioni, tum censuræ; sine dubio indigebunt subsequentibus verbis, à peccatis; quibus significatio determinatur. Præterea inuocatio Sanctissimæ Trinitatis videtur necessaria; tum, ne denoter Sacerdos propria autoritate, sed autoritate Dei, & Christi absolueret; tum, ut Penitentiae Sacramentum cum Baptismo conueniat, in cuius administratione Trinitatis inuocatio necessaria est.

Sed omnino dicendum est, sola illa verba, Absoluo te, necessaria esse: quia illa verba absolute prolata stant pro famosiori significato quod est peccatorum absolutio, præterquam quod ex subiecta materia, scilicet, peccatorum confessione, sufficienter determinantur. Neque his obest, quod ex intentione Sacerdotis absolutioni à censuris accommodetur, & eiusdem verbis, eademque forma, & à peccatis, & à censuris absolui possis ut docuit Sotus distinct. 14. qu. 1. artic. 5. Nauarr. de penitent. distinct. 6. cap. 1. Henric. lib. 4. cap. 11. numer. 3. Bonac. disput. 5. quest. 4. punct. 1. numer. 10. quia nulla est implicatio, formam materialem Sacramenti ex se ad effectum Sacramenti determinatum significandum ex intentione proferentis ad alium diuersum effectum accommodari. Concilium autem Tridentinum adiungens prædictis verbis, Absoluo te, illam particulam, & non declarauit subsequentium verborum expressionem essentialem esse: sed illa tantum verba, Absoluo te, esse essentialia, quatenus à peccatis absolutionem significat, vel ut placet Valentia tom. 4. disput. 7. quest. 1. punct. 3. illam particulam, & Tridentinum apposuit, ut indicaret alia verba adiungi formæ ex laudabili Ecclesiae consuetudine. Ægid. verò de Coninch. disp. 4. dub. 3. numer. 30. inquit, illam particulam, & appoluisse Tridentinum, ut indicaret, se nolle definire, an expressio à peccatis sit essentialis absolutioni; sed locum opinionibus concedere.

3. Moneat tamen communiter Doctores, & bene graue peccatum te commissurum, si expressionem peccatorum in absolutione omiseres: siquidem probabilitate non caret, prædictam expressionem necessariam esse, sicuti docuit Gab. in 4. distinct. 14. quest. 2. Paludan. disp. 22. quest. 3. Petr. de Soto lect. 4. de confess. At exponere Sacramentum periculo irritationis, & in Sacramenti irreuerentiam cedit, & in damnum suscipientis. Ergo est graue peccatum.

Signum illud distributum, ab omnibus, etsi Gab. loco citato existimet, necessarium esse; reliqui Doctores merito contrarium affirmant, & Manuale Romanum docet. Tum, quia propositio indefinita yniuersali æquipollet. Tum, quia ex subiecta peccatorum confessione determinatur, ut ab omnibus illis, à quibus confessus es, absoluaris. Tum, & præcipue, quia, si absolutio facta est à peccatis mortalibus, cum vnum sine alio remitti non possit, necessariò ab omnibus fit; tamen signum, ab omnibus, non exprimitur. Si verò à venialibus absoluaris, censuris absolutus ab omnibus his tantum, quorum detestationem habes: quippe venialia partim remitti, partim irremissa manere possunt. Inuocationem Trinitatis certum est

necessariam non esse, vti docuit S. Thom. 3. part. qu. 84. art. 3. Valq. *ibi*, dub. 4. Suar. *disp.* 19. *sect.* 1. n. 18. Coninch. *disp.* 4. *dub.* 3. n. 30. Bonac. *disp.* 5. *de Sacram. quest.* 4. *punct.* 1. n. 2. quia non est necesse, Sacerdotem exprimeret, se operari nomine Dei, & autoritate Christi, aliàs in omnibus Sacramentis id necessarium foret. Neque est simile de Baptismo, in cuius institutione expressit Christus Trinitatis inuocationem, quam reliquis Sacramentis non adiunxit. Quinimo existimat Bonac. non esse improbabile, omissionem Trinitatis solam culpam venialem per se attingere, secluso scandalo, & contemptum docent Valent. *loco citato disp.* 7. q. 1. *punct.* 3. Tum quia ea inuocatio est ritus ab Ecclesia præscriptus. Tum quia est aliqua dubium, an necessariò requiratur.

4. Prædictis verbis mutatio essentialis contingit, si non imperatiuo modo, & iudiciali; sed deprecatiuo proferatur, vt si diceret; Absoluat te Christus; quia vt ex Trident. *sess.* 14. c. 2. & 5. constat, hoc Sacramentum per modum iudicii administratur, in cuius administratione Iudex non deprecando, sed imperando procedere debet; & ita cum S. Thom. *qu. 84. art. 3.* docent Valq. *ibi*, dub. 3. Suar. *disp.* 19. *sect.* 1. n. 24. Bonac. *disp.* 5. *de Sacram. qu. 4. part. 2. n. 8.*

5. Sed non caret difficultate, quem sensum prædicta verba, Absoluo te à peccatis, habere possint. Non enim possunt significare peccatorum remissionem quoad culpam, cum sæpe hoc sacramentum, vel contritione charitate formata, vel alio Sacramento Pœnitentiæ antecedenter suscepto inueniat peccata remissa. Forma verò sacramenti semper eandem significationem retinere debet. Neque item significare possunt, vt placuit Caietano, *tom. 1. opuse. tract. 5. quest. 4. ad. 2.* absolutionem peccatorum quoad reatum reliquias, & pessimam inclinationem. Tum quia hæc non sunt propria peccata. Tum quia hæc sæpe non remanent culpa remissa. Neque item quoad pœnã peccatis debitam; quia si de æterna pœna loquamur, remissa culpa remittitur; si de temporalis, non est sacramentum per se pro pœnã temporalis remissione institutum; & præcipue quia sæpe omnis pœna tam æterna, quam temporalis omnino virtute contritionis charitate formata, vel eo Sacramento alia vice recepto remissa est. Neque item significare possunt, vt placet Suar. *disp.* 19. *sect.* 2. *nu.* 15. gratiam ex se remissionem peccati; quia hæc effectus est cuiuslibet sacramenti, & non tam absolutione, quam absolutione & confessione significatur. Præterea absolutio id directè significat, ad quod immediatè tendit; tendit autem primo & per se ad delendam culpam; secundario ad gratiam, ex eo quod culpa absque gratia deleri non possit. Ergo absolutio non gratiam per se & immediatè significat; sed peccati remissionem. Denique neque prædicta verba significare possunt, vt placuit D. Thom. *quest.* 84. *art.* 3. *ad. 5.* ipsi summe sacramentum absolutionis; existimat namque D. Thom. *Ego te absoluo*, præstare hunc sensum: Ego tibi sacramentum absolutionis impendo, quia si hoc verum esset, absolutio seipsum significaret.

6. Dicendum nihilominus est, sensum prædictorum verborum, Absoluo te à peccatis, esse veram à peccatis absolutionem: etenim cum peccata peccantem ligent, tum vinculo & reatu culpæ reatu pœnæ æternæ, vel temporalis, tum peccatorum reliquis, tum obligatione ea peccata iudicio confessionis subiciendi, tum improportione suscipiendi gratiam, aliaque beneficia abundantiora, quæ spectata rei natura conuenientius erat communicari ei, qui nunquam peccatum commisit, quam committenti; virtute absolutionis absoluitur pœnitens ab aliquo ex prædictis vinculis. Cum autem prædicta vincula à peccatis oriuntur, absolutis vinculis peccata absoluntur: sicuti absolutus ab obligatione voti, quæ ex voto nascitur, voto est absolutus. Absolutus ergo à peccatis non determinat vinculum, à quo pœnitentem absoluit, cum ad omnia vincula, quibus peccator teneatur, se extendat. Neque inde villo modo sit, peccatorem ita manere posse absolutum, vt amplius absolui non possit: nam esto maneat plene & perfectè absolutus à reatu culpæ & pœnæ, peccati-que reliquis, & obligatione peccatum clauibus subiciendi, nunquam tamen manere potest integrè & plene absolutus ab improportione & indignitate, quam ratione commissæ culpæ contraxit abundantiora dona & beneficia diuina recipiendi. Hæc enim improportio, & indignitas gratia per sacramentum Pœnitentiæ communicata minui quidem potest non in se, sed extrinsecè; tolli autem integrè nequit; quia nunquam fieri potest peccatum commissum non esse. Atque ita explicat sensum prædictorum verborum Aegid. de Coninch. *disp.* 4. *de pœn. dub.* 8. *per totum.* Paul. Layman. *l. 5. sum. tract. 6. c. 3. assert. 5. n. 8.*

7. Quoad modum vero proferendi prædicta verba absolutionis, fuit olim opinio Paludan. in 4. *disp.* 17. q. 2. *vers.* Tertia definitio. Petr. de Soto. *lect.* 11. *de confess.* §. Tertium. Ioan. Med. *Cod. de pœn. it. tractat. 2. quest.* 15. §. Quartum dictum. affirmantium, honesta causa intercedente in absentem validè, & licitè proferri posse, idque tanquam probabile docuit Antonia. 3. *part. tit.* 17. *cap.* 11. & *cap.* 21. §. 3. quem sequuntur est

Syluest. *verbo. Confessor. 3. num.* 1. Fumus *verbo. Confessio. numer.* 23. Mori sunt plures Doctores argumento aliarum sententiarum, quæ non indigent reum habere presentem. Sed iam de hac re dubitare non licet, siquidem Clemens V 111. in motu quodam proprio edito 19. Iulij, anno 1601. condemnauit hanc propositionem, *licere per litteras, seu internumcium Confessario absenti peccata sacramentaliter confiteri, & ab eodem absente absolutionem obtinere.* ad minus vt falsam, temerariam, & scandalosam, sub pœnæ excommunicationis prohibuit, ne quis eam vt probabilem publicè, aut priuatim doceat, aut defendat, aut ea in praxi vtatur. Et licet alicui videri posset, spectato prædictæ definitionis rigore, æque confessionem per litteras, & internumcium in absentia, ac absolutionem condemnari: quinimò non condemnari absolutionem in absentia, si confessio in presentia facta est: siquidem propositio copulatiua, quæ ibi fuit condemnata, existentiam copulatiue vitæque propositione expostulat: nihilominus quia controuersia nõ de confessione, sed absolutione erat, idè definitio credi debet absolutionem in absentia specialiter condemnasse, præcipue cum in absolutione specialis ratio sit præsentiam expostulans. Non enim concedi potest absque verborum prolatione, vt ex Trident. & Florent. *suprà* notauimus. Probatio autem verborum, seu locutio inter homines presentiam exigit. Item, proferri non potest absque signo illo demonstratio, *te*, quod nullatenus verificari potest circa absentem: hæc enim de causa in consecratione Eucharistiæ debet sacerdos panem & vinum presentes habere, quia necessariò consecrat illo signo demonstratiuo, *hoc*. Cum ergo signum demonstratiuum, *te*, sit in absolutione ex Trident. definitione requisitum, efficitur sanè præsentiam expostulati, æque enim vtrumque signum ad sui veritatem exigit præsentiam signati. Vide Suar. *disp.* 19. *sect.* 3.

8. Hinc fit, non damnari à Clement. V 111. vsum satis in Ecclesia vsitatum absoluedi in presentia morituum, qui absente Sacerdote signa contritionis exhibuit, confessionemque postulauit, de qua generali confessione Sacerdoti, tum testibus, tum scriptura constat: quia solum absolutionem in absentia, non confessionem Clemens videtur damnaſſe. Quòd si vtrumque damnauit, affirmare possemus illam confessionem in absentia factam moraliter tempore absolutionis in presentia repeti mediis testibus, vel scriptura, quibus Sacerdoti manifestatur pœnitentem postulasse absolutionem, sicuti notarunt Suar. *disp.* 21. *sect.* 4. *num.* 8. & *disp.* 23. *sect.* 1. *nu.* 12. Valq. *quest.* 91. *artic.* 1. *dub.* 1. Paulus Layman. *lib.* 5. *summ. tract.* 6. *cap.* 3. *in fine.*

9. Præterea prædicta verba absolutionis proferri debent absolute, non conditionate; quia hic est vſus, & praxis Ecclesiæ, idè quæ absolutioni tenetur Sacerdos præmittere pœnitentis notitiam; quem si ritè dispositum inueniat, absoluit, si minus absolutionem denegat. Sed, quia sæpe contingit, post diligentem excussionem Sacerdotem dubium esse, an pœnitens ritè dispositus sit absolutioni recipiende, vt in casu proximè dicto videri potest, non est illicitum, sed potius conueniens, absolutionem concedere sub conditione de presentia, mente saltem retenta, nempe, *si ritè es dispositus, te absoluo*. Quia per hanc conditionis appositionem, nec pœnitenti damnum irrogatur, cum non impediatur sacramenti effectus, si ad illum suscipiendum dispositus sit: necque vlla sacramentum fiat iniuria; quinimò eius reuerentiæ Sacerdos prospicit, nolens eius formam vanè & inutiliter proferre. Acque ita sustinet Valq. aliis relatis. *de pœn. quest.* 84. *artic.* 1. *dub.* 5. Illud verò est certum & communi doctorum autoritate firmatum, sub conditione de futuro nunquam absolutionem sacramentalem proferri posse, quia eo casu non possit operari absolutio, quando est, seu proferatur; sed quando conditio apponitur. Quod est contra sacramenti naturam necessariò expostulantis operationem, & effectum tempore, quo existit.

PUNCTVM VI.

De materia remota Sacramenti pœnitentiæ.

1. Peccata actualia sunt materia remota.
2. Susceptio indebita Baptismi materia est pœnitentiæ.
3. Peccata mortalia sunt materia necessaria.
4. Venialia sufficientes.
5. Idem est de mortalibus confessis.
6. Peccatum sub dubio veniale, vel sub dubio an sit commissum per se sumptum, non est materia.

1. **I**N hoc sacramento, sicut in reliquis, est materia remota & proxima.

Materia remota, eicquam abolendam contritio, confessio & absolutio versatur, sunt peccata actualia post Baptismum commissis, vt definitur à Concilio Tridentino *sess.* 14. *cap.* 2. *cap.* 1. & tradit D. Th. ab omnibus receptus, *q.* 84. *art.* 2. Dixi, actualia: quia originale nõ est materia: quippe de illo, vt aliena volun